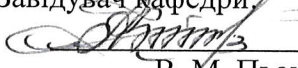
 МАУП	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ» НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ.КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО Кафедра: адміністративного, фінансового та банківського права ОДЕСЬКИЙ ІНСТИТУТ Кафедра правових дисциплін
Затверджую: Директор навчального підрозділу <hr/> (підпис) О. Ф. Каракасіди <hr/> (П.І.Б.) “01” вересня 2020 р.	Схвалено на засіданні кафедри правових дисциплін Протокол № 1 від 31 .08. 2020 р. Завідувач кафедри: (назва кафедри) В. М. Пьохов (П. І. Б.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА»

Статус дисципліни: Вибіркова

Освітньо-професійна програма: Право

Спеціальність: 081 “Право”

Спеціалізація: -

Форма навчання: денна / заочна

Обсяг в кредитах ЄКТС / всього годин: 4 / 120

за навчальним планом від 25.09.19 р.

Денна:

-лекції (Л): 34 годин

-семінарські заняття (СЗ): 16 годин

-практичні заняття (ПЗ): _____

-лабораторні заняття (ЛЗ): _____

-індивідуально-консультативна робота (ІКР): _____

-самостійна робота студентів (СРС): 70 годин

Заочна:

6

2

112

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі навчальної програми «Актуальні проблеми інформаційного права» (затверджена на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та банківського права (Протокол № 2 від 25.09.19), Розробник: д.ю.н, доцент К.В.Муравйов. Затверджено на зас.кафедри правових дисциплін Одеського інституту, протокол № 1 від 31.08.2020 р.

Укладачі робочої програми – к.ю.н., доцент кафедри Арнаутова Л. М.,
к.і.н., доцент кафедри Боган С. М.

Одеса–2020 р.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» – формування у студентів знань щодо особливостей та проблем здійснення правового регулювання інформаційної сфери в Україні, а також розглянути шляхи та напрями вдосконалення інформаційного національного законодавства.

Предметом навчальної дисципліни є врегульовані інформаційно-правовою нормою інформаційні відносини, сторони яких виступають в якості носіїв взаємних прав та обов'язків, встановлених та гарантованих інформаційно-правовою нормою.

Компетентності та програмні результати навчання:

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Уміння планувати і організовувати свою професійну діяльність.</p> <p>ЗК 4. Знання і розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово, у тому числі у професійній сфері.</p> <p>ЗК 7. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.</p> <p>ЗК 8. Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.</p> <p>ЗК 11. Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом.</p> <p>ЗК 12. Здатність приймати неупереджені і мотивовані рішення, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб, примирювати сторони з протилежними інтересами.</p> <p>ЗК 13. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК 8. Знання засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>СК 9. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>СК 10. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.</p> <p>СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові</p>

	<p>позиції.</p> <p>СК 13. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.</p> <p>СК 14. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.</p> <p>СК 15. Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p> <p>СК 16. Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>СК 18. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності</p>
--	---

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни повинно базуватись на знаннях, отриманих студентами під час опанування ними фундаментальних положень навчальних дисциплін: «Інформаційне право», «Адміністративне право» з акцентом на проблематику правового регулювання і контролю інформаційних відносин і тісно пов'язана з навчальними дисциплінами: «Цивільне право», «Адміністративний процес» та «Господарське право».

Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- конституційно-правові засади реалізації права громадян на отримання інформації;
- поняття інформатизації, інформаційної цивілізації та суспільства;
- організаційно - правові основи забезпечення інформаційної безпеки;
- особливості та проблеми регулювання інформаційних відносин в різних сферах;
- питання здійснення правового регулювання інформації у сфері права інтелектуальної власності;
- особливості здійснення інформаційної політики країнами Європи.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- застосовувати законодавство щодо порядку отримання інформації;
- застосувати правові методи попередження та припинення порушень законодавства про отримання та передачу інформації;
- визначити правомочність суб'єктів на отримання або передачу інформації.
- здійснювати наукові дослідження і забезпечувати навчальний процес.

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності,

включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль. По закінченню вивчення навчальної дисципліни студент складає **залік**, підсумкова оцінка виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів, враховуючи самостійну роботу студента (СРС) та індивідуальне завдання (ІНДЗ). Система оцінювання навчальних досягнень студентів показана в таблиці нижче.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	9	9	8	8	Залік
Відвідування семінарсько-практ. занять	1	4	4	4	4	
Робота на семінарсько-практичному занятті	10	4	40	4	40	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30					
Разом	-		83	-	82	
Максимальна кількість балів:			195			

195:100=1,95 Студент набрав X балів; Розрахунок: X: 1,95 = загальна кількість балів ЄКТС студента.	100
---	------------

Критерії оцінювання ІНДЗ (доповідь, реферат, есе, проекти, наукова робота студента)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	2
2	Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	3
3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Internet), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	10
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	5
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	5
6	Якість оформлення роботи	5
	Разом	30

Засоби діагностики результатів навчання

1. Залік;
2. Реферати;
3. Презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
4. Студентські презентації та виступи на наукових заходах;
5. Дві модульні контрольні роботи;
6. Написання контрольних робіт (для слухачів заочної форми навчання);
7. Інші види індивідуальних та групових занять.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекцій та семінарських занять

Змістовий модуль 1: Загальна частина

Тема 1. Проблеми становлення та розвитку українського інформаційного суспільства **Інформаційна цивілізація, інформатизація.**

Державна політика в сфері інформатизації.

Поняття, ознаки, предмет та методи інформаційного права.

Становлення інформаційного суспільства в світі та Україні.

Тема 2. Проблеми інформаційного законодавства України в сфері створення, поширення та використання інформації

Особливості українського інформаційного законодавства.

Основні нормативно-правові акти в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення.

Аналіз основних джерел інформаційного права.

Органи, відповідальні за забезпечення реалізації державної політики України у сфері інформації.

Тема 3. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері права інтелектуальної власності

Інформація як інтелектуальний продукт.

Взаємозв'язок об'єктів, суб'єктів авторського права та об'єктів, суб'єктів інформаційних відносин.

Об'єкти, що не охороняються Законом України „Про авторське право і суміжні права”.
Створення і розповсюдження інформаційної продукції, яка є об'єктом авторського права.
Дотримання особистих немайнових прав авторів.
Особливості дотримання прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Тема 4. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері кримінального права

Кримінально-правовий захист та охорона суспільних інформаційних відносин.
Поняття кіберзлочинності, особливості її здійснення.
Кримінальна відповідальність в інформаційній сфері.
Проблеми та шляхи вдосконалення кримінального законодавства у сфері інформаційних відносин.

Змістовий Модуль 2: Особлива частина

Тема 5. Інформаційна безпека особи, суспільства та країни. Правовий аспект

Сутність теорії інформаційної безпеки.
Інформаційний вплив, інформаційна зброя, війна.
Напрямки інформаційної безпеки.
Людський фактор в організації інформаційної безпеки.

Тема 6. Правові проблеми кібернетичного простору

Поняття та основні характеристики кіберпростору.
Електронна комерція, основні поняття та ознаки.
Суб'єкти правовідносин у сфері електронної комерції та їх правовий статус.
Умови здійснення електронної комерції.

Тема 7. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права

Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.
Принципи міжнародного інформаційного права.
Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.
Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.

Тема 8. Проблеми та шляхи вдосконалення національного інформаційного законодавства

Досвід європейських країн в сфері реалізації інформаційної політики.
Проблеми та шляхи вдосконалення інформаційного законодавства України.

Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Лекції	Семінар	Практ заняття	Сам роб
Змістовий модуль 1: Загальна частина					
1.	Тема 1. Проблеми становлення та розвитку українського інформаційного суспільства Інформаційна цивілізація, інформатизація	4	1		8
2.	Тема 2. Проблеми інформаційного законодавства України в	4	1		8

	сфері створення, поширення та використання інформації				
3.	Тема 3. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері права інтелектуальної власності	4	2		8
4.	Тема 4. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері кримінального права	4	2		8
	Модульна КР - 1		2		
Змістовий модуль 2: Особлива частина					
5.	Тема 5. Інформаційна безпека особи, суспільства та країни. Правовий аспект	4	1		8
6.	Тема 6. Правові проблеми кібернетичного простору	4	1		10
7.	Тема 7. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права	4	2		10
8.	Тема 8. Проблеми та шляхи вдосконалення національного інформаційного законодавства	6	2		10
	Модульна КР-2		2		
	Всього 120	34	16		70

Форма контролю: Залік

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота передбачає проведення індивідуальних та групових консультацій із студентами, а також відпрацювання студентами пропущених занять та незадовільних оцінок. Консультації проводяться на кафедрі адміністративного, фінансового та банківського права.

Методика активізації процесу навчання:

1. Приведення достатньої кількості практичних прикладів.
2. Усне опитування.
3. Проведення консультацій.
4. Застосування засобів заохочення до вивчення дисципліни.
5. Виконання контрольних робіт слухачами заочної форми навчання.

Активізація вивчення студентами дисципліни «Правові засади валютного регулювання» передбачає:

а) прищеплення у студентів навичок самостійно опрацьовувати навчальну та наукову літературу в процесі підготовки до питань, що виносяться на семінарське заняття, а також у процесі самостійного написання рефератів;

б) заохочення студентів до активної роботи по обговоренню теоретичних питань з актуальних проблем міжнародного фінансового права;

в) прищеплення їм навичок творчо мислити, самостійно формулювати, викладати та аргументувати свої думки;

г) вироблення у студентів здатності зв'язувати загальнотеоретичні положення з вимогами повсякденної практики розбудови правової держави і громадянського суспільства.

д) формування у студентів здібностей перетворення одержаних знань у повсякденну правомірну поведінку, застосовувати їх при вирішенні юридично значимих життєвих ситуацій.

Вказівки до виконання контрольної роботи

Відповідно до навчального плану студенти можуть виконують контрольну роботу. Номер варіанта контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра номера залікової книжки «9», то студент обирає варіант 9.

Для послідовного і чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в цій робочій

програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Контрольна робота повинна мати таку структуру:

1. Вступ (обсягом до двох сторінок), де обґрунтовується актуальність обраної теми, ступінь її вивчення, визначаються питання, які вимагають вирішення. Вказується об'єкт, предмет і методологічна основа дослідження, характеризуються джерела одержання інформації.

2. Основна частина, що містить мінімум два розділи. У першому розділі бажано розкрити теоретичні і методологічні положення з обраної теми дослідження, розглянути і проаналізувати різні точки зору, висловити своє ставлення до розглянутих питань і дати характеристику об'єкта дослідження. В інших розділах передбачається аналіз і обґрунтування тенденцій розвитку і шляхів вирішення наявних проблем. Кожен з розділів, залежно від обсягу викладеного матеріалу, може складатись із підрозділів.

3. Висновок, в якому стисло, обсягом до двох сторінок, дати і обґрунтувати пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства або теоретичних положень за темою контрольної роботи.

4. Список використаних в контрольній роботі джерел повинен включати: нормативно-правові акти (Конституція, закони України, підзаконні акти); наукові праці (монографії, брошури, статті тощо); статті в періодичних виданнях (журналах, газетах, збірниках); інші фактичні матеріали. Всі джерела розміщують в алфавітному порядку згідно з діючими стандартами бібліографічного опису.

Обсяг роботи загалом – не більше 10-12 сторінок формату А4.

Оформивши належним чином титульний лист, потрібно підписати роботу, вказавши дату виконання, і в зазначений термін подати на перевірку.

Теми рефератів. Завдання для контрольних робіт:

Варіант 1

1. Досвід європейських країн в сфері реалізації інформаційної політики;
2. Поняття, ознаки, предмет та методи інформаційного права.

Варіант 2

1. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України;
2. Органи, відповідальні за забезпечення реалізації державної політики України у сфері інформації.

Варіант 3

1. Поняття та основні характеристики кіберпростору;
2. Створення і розповсюдження інформаційної продукції, яка є об'єктом авторського права.

Варіант 4

1. Сутність теорії інформаційної безпеки;
2. Взаємозв'язок об'єктів, суб'єктів авторського права та об'єктів, суб'єктів інформаційних відносин.

Варіант 5

1. Кримінально-правовий захист та охорона суспільних інформаційних відносин;
2. Поняття кіберзлочинності, особливості її здійснення.

Варіант 6

1. Інформація як інтелектуальний продукт;
2. Напрямки інформаційної безпеки.

Варіант 7

1. Особливості українського інформаційного законодавства;
2. Суб'єкти правовідносин у сфері електронної комерції та їх правовий статус.

Варіант 8

1. Державна політика в сфері інформатизації;
2. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.

Варіант 9

1. Становлення інформаційного суспільства в світі та Україні;
2. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.

Варіант 10

1. Аналіз основних джерел інформаційного права;
2. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.

Питання для самоконтролю

1. Інформаційна цивілізація, інформатизація, цифровізація.
2. Державна політика в сфері інформатизації.
3. Поняття, ознаки, предмет та методи інформаційного права.
4. Становлення інформаційного суспільства в світі та Україні.
5. Особливості українського інформаційного законодавства.
6. Основні нормативно-правові акти в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення.
7. Аналіз основних джерел інформаційного права.
8. Органи, відповідальні за забезпечення реалізації державної політики України у сфері інформації.
9. Інформація як інтелектуальний продукт.
10. Взаємозв'язок об'єктів, суб'єктів авторського права та об'єктів, суб'єктів інформаційних відносин.
11. Об'єкти, що не охороняються Законом України „Про авторське право і суміжні права”.
12. Створення і розповсюдження інформаційної продукції, яка є об'єктом авторського права.
13. Дотримання особистих немайнових прав авторів.
14. Особливості дотримання прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.
15. Кримінально-правовий захист та охорона суспільних інформаційних відносин.
16. Поняття кіберзлочинності, особливості її здійснення.
17. Кримінальна відповідальність в інформаційній сфері.
18. Проблеми та шляхи вдосконалення кримінального законодавства у сфері інформаційних відносин.
19. Сутність теорії інформаційної безпеки.
20. Напрямки інформаційної безпеки.
21. Людський фактор в організації інформаційної безпеки
22. Поняття та основні характеристики кіберпростору.
23. Електронна комерція, основні поняття та ознаки.
24. Суб'єкти правовідносин у сфері електронної комерції та їх правовий статус.
25. Умови здійснення електронної комерції.
26. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.
27. Принципи міжнародного інформаційного права.
28. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин.
29. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.
30. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.
31. Досвід європейських країн в сфері реалізації інформаційної політики.
32. Проблеми та шляхи вдосконалення інформаційного законодавства України.

Рекомендована література:**Основна:**

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. -

1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV // ВВР, 2003, № 36, ст. 275;

3. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV // ВВР, 2003, № 36, ст. 276;

4. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 74/98-ВР // ВВР, 1998, № 27-28; 4. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV // ВВР, 2004, № 12, ст. 155;

5. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII // ВВР, 1992, № 48, ст. 650;

6. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 31 травня 2005 року № 2594-IV // ВВР, 2005, № 26, ст. 347;

Допоміжна:

7. Основи інформаційного права України / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. — К.: Знання, 2004. — 274 с.

8. Окинавская хартия глобального информационного общества. (Окинава, 22 июля 2000 года). Законодавство України, документ 998_163. (Okinawa Charter on Global Information Society. Okinawa, July 22).

9. Правова інформатика: Підручник у 2-х т. / М.Я. Швець, В.М. Фурашев, М.І. Коваль, А.Г. Габович, В.Г. Хахановський, В.С. Цимбалюк, Ю.В. Клімашевська, Л.М. Задорожня, В.М. Брижко та ін. // За ред. В.Я. Тація, Я.Ю. Кондратьєва, М.Я. Швеця. — К.: Парлам. Вид-во, 2004. — 416 с;

10. Виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються у сфері інформаційних технологій: Наук.-практ. посіб. / Б.В. Романюк, В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, В.М. Бутузов. — К.: Вид-во. Паливода А.В., 2004. — 144 с;

11. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007 — 2015 роки // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 12.

12. Проблеми розбудови інформаційного суспільства в США, Європі та Україні: Державна програма “Електронна Україна” (проект) // Правова інформатика. — 1/2004. — С. 80-90;

13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 31 травня 2005 року № 2594-IV // ВВР, 2005, № 26, ст. 347; 8. Марущак А.І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності; Навчальний посібник. - К: КНТ, 2008. - 344с.

14. Швець М., Калюжний Р., Цимбалюк В., Головський В., Брижко В. Україна на шляху до інформаційного суспільства // Правова інформатика. - 2003. -Ш.-С.90.

15. Declaration on freedom of communication on the Internet. Adopted by the Committee of Ministers at the 840th meeting of the Ministers' Deputies. Strasbourg, 28.05.2003./ <http://www.coe.int/portalT.asp>

16. United Nations. A/RES/56/19 “Developments in the field of information and telecommunications in the context of international security” Resolution Adopted By The General Assembly. 7 January 2002.

17. Rosell S. Governing in an information society. — Montreal: Institute of research on public policy, 1992. — 167 P.

18. Sadovsky D. Knowledge as power. Political and legal control of informationan. — New York.: Praeger, 1990. — 142 P.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Законодавство України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Ліга: Закон. База законодавства України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/ua/>

3. Український юридичний портал [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://radnuk.info/>.

